

Efter ett möte i Stockholm den 18 och 19 oktober 1939 mellan de nordiska statscheferna och utrikesministrarna utfärdades följande kommuniké:

Konungarna av Danmark och Island, av Norge och av Sverige samt republiken Finlands president hava med sina staters utrikesministrar varit samlade till möte i Stockholm 18—19 oktober 1939.

Vid mötet skärskådades till en början det allmänna läget från varje lands utgångspunkter. Särskilt granskades de svårigheter, som i rådande allvarliga internationella läge kunna möta upprätthållandet av den självbestämningsrätt till en neutral ställning, som länderna städe hävdad och som de vid krigets utbrott genom sina neutralitetsdeklarationer bekräftat. Enighet konstaterades därom, att regeringarna äro beslutna att i nära samarbete konsekvent fasthålla vid denna deras fullständiga neutralitet. De ärna låta sin hållning till förekommande spørsmål bestämmas av omsorgen att upprätthålla sin neutrala ställning i fullt oberoende. De kräva sin rätt att få denna hållning, grundad på ett fredligt förhållande till andra makter, från alla sidor respekterad.

I erinran om den förklaring, som under världskriget avgavs år 1917 vid de nordiska konungarnas möte i Oslo av Danmarks, Norges och Sveriges regeringar, att, huru långvarigt än kriget bleve och vilka former det än kunde antaga, det vänskapliga och förtroliga förhållandet mellan rikena komme att upprätthållas, rådde vid mötet enighet om att Danmark och Island, Finland, Norge och Sverige under nu föreliggande krigsläge skola i sin politik följa denna samma under 1914—1918 års krig genom fast samverkan med framgång genomförda riktlinje.

Vid mötet upptogos vidare till överläggning de svårigheter, som drabbat de neutrala staternas handel och sjöfart som en följd av de krigförandes åtgärder. Enighet rådde om att på hithörande områden förbliva i samråd och vidhålla det i Köpenhamnskommunikén av den 19 september 1939 angivna riktlinjerna, under upprätthållande av traditionella handelsförbindelser åt alla håll och ömsesidigt stöd vid folkförsörjningens säkerställande.

Enighet rådde tillika om fullföljande av samarbetet inom Oslo-gruppen och med andra neutrala stater i och för hävdandet av gemensamma intressen.

I anledning av mötet ingingo till konungen av Sverige telegrafiska sympatyttringar från statsöverhuvudena i de neutrala staterna i Amerika. Dessa budskap, vilka redan offentliggjorts, komma att i de nordiska länderna högt uppskattas. De vid mötet företrädde regeringarna hava däri funnit värdefullt stöd för sina strävanden till förmån för fred och internationell rättsordning.

De nordiska ländernas regeringar erinra om den beredvillighet att verka i utjämnande syfte, som kommit till uttryck redan före krigsutbrottet genom deras statschefers anslutning till konung Leopolds fredsvädjan. Denna beredvillighet kvarstår oförändrad. De komma att med djupaste tillfredsställelse hälsa varje tecken på att en förståelse mellan de krigförande parterna är möjlig och förutsättningarna föreligga för en neutral insats till ernående av fred och alla nationers trygghet.

President Roosevelt sent the following telegram to the meeting:

OCTOBER 18, 1939

His Majesty GUSTAV,
King of Sweden,
Stockholm.

The Conference of the Nordic States convened by Your Majesty in Stockholm will be followed with deep interest by the Government and the people of the United States. Under the circumstances which exist this Government joins with the Governments of the other American Republics in expressing its support of the principles of neutrality and order under law for which the nations represented at the Stockholm Conference have, throughout their history, taken a consistent stand.

FRANKLIN D. ROOSEVELT

King Gustav replied the following:

STOCKHOLM, October 18, 1939

THE PRESIDENT:

On behalf of the heads of the Nordic States assembled in Stockholm I wish to convey you the expression of our warm and sincere appreciation of the message of sympathy which you have addressed to us. In our endeavors to manifest our firm resolve to pursue a neutral policy based on international law and order we have felt it as a precious support and encouragement to receive this message which has been warmly greeted by our peoples.

GUSTAV R..

Källa: Svensk utrikespolitik under andra världskriget. Internationell politik 24, skrifter utgivna av Utrikespolitiska institutet, Kooperativa förbundets bokförlag, Stockholm, 1946. *Roosevelts telegram:* Microfilms of the Archives of German Foreign Ministry, no. 218491. This and King Gustav's reply: **Documents on American Foreign Relations**, July 1939—June, 1940, vol. II. World Peace Foundation, Boston, 1940.

After a meeting in Stockholm on the 18th and 19th of October 1939 between the Nordic heads of state and foreign ministers the following communiqué was issued:

The kings of Denmark and Iceland, of Norway and of Sweden along with the president of the Republic of Finland got together in a meeting in Stockholm on the 18th to 19th of October 1939.

At the meeting the general situation was first scrutinized from the viewpoint of each country. Special focus was given to difficulties that in the present serious international situation might be met as to retaining the right of self-determination in matters of neutrality, the principle the countries so often have pointed out and also confirmed in their neutrality declarations when the war broke out. It was stated in one voice that the governments are resolute and determined, working in close cooperation, to maintain their full neutrality. They intend to let their approach to the future questions be steered by what is needed to enforce this neutral status of complete self-determination. They demand that their right to this opinion, laying on the basis of friendly relations with other countries, will be respected by all parties.

By reminding of the declaration, given by the Nordic kings during the Great War at the meeting of the Danish, Norwegian and Swedish governments in 1917 in Oslo, which stated that despite of what length or whatever form the war might take, friendly and confidential relations between governments should be maintained, the present meeting unanimously accepted that Denmark and Iceland, Finland, Norway and Sweden should conduct in the present crisis the same, successfully and in close cooperation carried out policy, as in the war of 1914-1918.

The meeting also discussed the difficulties met by neutral states in commerce and shipping as consequences of the actions of the warring states. It was unanimously stated that on this matter the principles remain to be hold in line with the Copenhagen communique of 19th of September 1939, by maintaining usual commercial relations to all directions and mutually supporting the secure procurement of necessities.

Likewise, unanimity prevailed over carrying out cooperation within the Oslo group and other neutral states for taking care of common interests.

In connection of the meeting the king of Sweden received cabled expressions of sympathy from the heads of states of neutral countries in America. These already publicized messages will be highly appreciated in the Nordic countries. The governments represented in the meeting have found in them valuable support in their efforts for the benefit of peace and international law.

The Nordic governments remind of willingness to work for purposes of reconciliation. Already before breaking out of war this was expresses when their heads of state joined King Leopold's appeal for peace. This willingness remains unchanged. They will with the greatest pleasure greet every sign showing that understanding between the warring parties is possible and that prospects can be seen to any contribution of neutral states in finding peace and security to all nations.

The Swedish News Agency (Tidningarnas Telegrambyrå)

President Roosevelt sent the following telegram to the meeting:

OCTOBER 18, 1939

His Majesty GUSTAV,
King of Sweden,
Stockholm.

The Conference of the Nordic States convened by Your Majesty in Stockholm will be followed with deep interest by the Government and the people of the United States. Under the circumstances which exist this Government joins with the Governments of the other American Republics in expressing its support of the principles of neutrality and order under law for which the nations represented at the Stockholm Conference have, throughout their history, taken a consistent stand.

FRANKLIN D. ROOSEVELT

King Gustav replied the following:

STOCKHOLM, October 18, 1939

THE PRESIDENT:

On behalf of the heads of the Nordic States assembled in Stockholm I wish to convey you the expression of our warm and sincere appreciation of the message of sympathy which you have addressed to us. In our endeavors to manifest our firm resolve to pursue a neutral policy based on international law and order we have felt it as a precious support and encouragement to receive this message which has been warmly greeted by our peoples.

GUSTAV R..

Source: Svensk utrikespolitik under andra världskriget. Internationell politik 24, skrifter utgivna av Utrikespolitiska institutet, Kooperativa förbundets bokförlag, Stockholm, 1946. (Swedish Foreign Policy under the Second World War, Stockholm, 1946). Translation: Pauli Kruhse.
Roosevelt's telegram: Microfilms of the Archives of German Foreign Ministry, no. 218491. This and King Gustav's reply: **Documents on American Foreign Relations**, July 1939—June, 1940, vol. II. World Peace Foundation, Boston, 1940.

Pohjoismaiden valtionpäämiehet ja ulkoministerit antoivat kokoonnuttuaan 18-19.10.1939 Tukholmassa seuraavan tiedonannon:

Tanskan ja Islannin sekä Norjan ja Ruotsin kuninkaats sekä Suomen tasavallan presidentti ovat valtioittensa ulkoministerien kanssa olleet koolla Tukholmassa 18-19.10.1939.

Kokouksen aluksi tarkasteltiin yleistä tilannetta kunkin maan lähtökohdista. Erityisesti tutkittiin niitä vaikeuksia, jotka vallitseva kansainvälinen tilanne aiheuttaa itsenäiselle oikeudelle päättää puolueettomuusasemasta, josta maat ovat jatkuvasti pitäneet kiinni ja jonka ne puolueettomuusjulistuksillaan sodan puhjetessa vahvistivat. Yksimielisesti todettiin, että hallitukset läheisessä yhteistyössä ja johdonmukaisesti pitävät päättäväisesti kiinni täydellisestä puolueettomuudestaan. Ne antavat huolenpidon puolueettomuusasemasta täysin riippumattomasti määrätä niiden kannanotton tuleviin kysymyksiin. Ne vaativat, että kaikilla suunnilla kunnioitetaan oikeutta säilyttää tämä asennoituminen, joka perustuu ystävällisiin suhteisiin muihin maihin.

Julistus, jonka Tanskan, Norjan ja Ruotsin hallitukset antoivat pohjoismaisten kuninkaiden kokouksessa vuonna 1917, ja jossa todetaan, että oli sota kuinka pitkä tahansa ja saipa se mitä muotoja tahansa, muistutti siitä, että valtioiden välisiä ystävällisiä ja luottamuksellisia suhteita tulee pitää yllä. Kokouksessa vallitsi yksimielisyys siitä, että Tanskan ja Islannin, Suomen, Norjan ja Ruotsin tulee nykyisessä sotatilanteessa noudattaa politiikassaan tätä samaa vuosien 1914-1918 sodan aikana kiinteässä yhteistyössä menestyksellisesti noudatettua toimintalinjaa.

Kokouksessa otettiin edelleen neuvoteltavaksi ne vaikeudet, jotka ovat kohdanneet puolueettomien maiden kauppaa ja merenkulkua sotivien osapuolten toimenpiteistä johtuen. Siitä vallitsi yksimielisyys, että tälläkin alueella edetään yhteistuumin ja pidetään voimassa Kööpenhaminan julkilausumassa 19.9.1939 ilmoitetut suuntaviivat ylläpitää perinteisiä kauppasuhteita kaikille tahoille ja keskenään tukea kansanhuollon varmistamista.

Yksimielisyys vallitsi samaten saattaa loppuun yhteistyö Oslo-ryhmässä muiden puolueettomien maiden kanssa yhteisten etujen puolustamiseksi.

Kokouksen johdosta on Ruotsin kuninkaalle saapunut Amerikan puolueettomien maiden valtionpäämiesten myötätunnon osoituksia. Näitä viestejä, jotka julkistettiin, tullaan Pohjoismaissa suuresti arvostamaan. Kokouksessa edustetut hallitukset ovat täten saaneet arvokasta tukea pyrkimyksissä rauhan ja kansainvälisen oikeusjärjestyksen hyväksi.

Pohjoismaiset hallitukset muistuttavat valmiudestaan toimia siinä tasoittavassa tarkoituksessa, joka on saanut ilmauksensa jo ennen sodan puhkeamista valtionpäämiestensä liittyessä kuningas Leopoldin rauhanvetoomukseen. Tämä valmius jatkuu muuttumattomana. Ne tervehtivät mitä suurimmalla tyytyväisyydellä jokaista merkkiä siitä, että ymmärrys sotaikävien osapuolten kesken on mahdollinen ja että edellytykset puolueettomalle panokselle rauhan ja kansojen turvallisuuden saavuttamiseksi ovat olemassa.

Tidningarnas Telegrambyrå

Kruhse.